

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
รายวิชา สังคมศึกษา3 (สาระเศรษฐศาสตร์)
รหัสวิชา ส ๓๒๑๑๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
ผู้สอน นางสาวมณฑาทิพย์ ฉกรรจ์ศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
เวลา ๘ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

การกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสมนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการผลิตและบริโภคให้ได้ประโยชน์สูงสุด

๒. ตัวชี้วัด (ส. ๓.๑ ม. ๔-๖ /๑)

อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้ (K)
๒. บอกขอบข่าย เป้าหมาย และวิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ (P)
๓. นำวิชาเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (A)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

๑. ความหมาย ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์
๒. ขอบข่ายและเป้าหมายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
๓. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
๔. กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์
 - การผลิต
 - การบริโภค
 - การกระจายรายได้
 - การแลกเปลี่ยน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์ / การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๕.๒ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ – ๓

๑. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) ครูนำข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่เคยเกิดขึ้น มานำเสนอให้นักเรียนได้ วิพากษ์วิจารณ์ ในประเด็นต่อไปนี้ เช่น การขึ้นค่าโดยสารรถประจำทาง , ค่าแก๊สหุงต้มขึ้นราคา , เศรษฐกิจขาลง เศรษฐกิจไทยทรุดตัว ,การส่งออกข้าวไทยปีนี้น่ามากขึ้น

๒) นักเรียนตอบคำถามชวนคิดที่กำหนดให้ว่า “ประเด็นข่าวดังกล่าว เกี่ยวข้องกับวิชาใด” “บุคคลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเหล่านี้มีใครบ้าง” และ “ประเด็นเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนอย่างไรส่งผลต่อสังคมไทย สังคมโลกอย่างไร”

๓) เชื่อมโยงคำตอบของผู้เรียนสู่เรื่อง “หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น” แจ้งผลการเรียนรู้ที่นำไปสู่ตัวชี้วัดให้นักเรียนทราบ แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน ๒๐ ข้อ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

๒. ขั้นสอน (วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน(LT)

๑. ให้นักเรียนเล่าพฤติกรรมของตนเองในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์ ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้หลากหลาย เช่น การซื้อสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว อาหารการกิน เครื่องใช้ภายในบ้าน อุปกรณ์การเรียน ยารักษาโรค การเดินทางด้วยรถยนต์ รถไฟ จักรยานยนต์ จักรยาน อื่น ๆ

๒. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่า เศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน ไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก วัยนักเรียน วัยทำงานก็ต้องรู้จักตัดสินใจในการบริโภคอย่างถูกต้อง ให้เกิดความพอใจและเกิดประโยชน์มากที่สุด ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของเศรษฐศาสตร์

๓. ครูอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ เช่น

- ช่วยในการตัดสินใจของประชาชน
- ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ
- ช่วยสร้างองค์ความรู้ในการบริหารงาน
- ช่วยสร้างประโยชน์ให้เกิดกับประเทศชาติ

๔. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง (ค่อนข้างเก่ง) ปานกลาง (ค่อนข้างอ่อน) และอ่อน

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้ร่วมกันเรื่อง ความสำคัญและเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์ จากหนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.๔-๖ และใบความรู้ที่ ๑ เรื่องเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

๑) ความหมาย และความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์

๒) ขอบข่ายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์

- จำแนกตามเนื้อหาของวิชาเศรษฐศาสตร์
- จำแนกตามการวิเคราะห์ปัญหา

- ๓) เป้าหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์
- ๔) ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
- ๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำใบงานที่ ๑ โดยแบ่งหน้าที่กัน ดังนี้
 - สมาชิกคนที่ ๑ มีหน้าที่อ่านคำสั่ง คำถาม แยกแยะประเด็นให้ชัดเจน
 - สมาชิกคนที่ ๒ ฟังขั้นตอน รวบรวมข้อมูล หาแนวทางเสนอแนะในการตอบคำถาม
 - สมาชิกคนที่ ๓ ตอบคำถามในใบงาน
 - สมาชิกคนที่ ๔ ตรวจสอบความถูกต้อง
- ๗. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันในการตอบคำถามในแต่ละข้อจนทุกข้อของตอนที่ ๑ ส่วนในตอนที่ ๒ นั้นให้ทุกคนช่วยกันตอบ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย ขอบข่ายและเป้าหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์

ชั่วโมงที่ ๓-๔

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนเนื้อหาจากชั่วโมงที่แล้ว โดยการซักถามนักเรียนให้นักเรียนช่วยกันตอบ

ขั้นสอน

- ๑. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมมือกันทำใบงานที่ 2 เรื่อง วิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- ๒. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2 โดยครูอธิบายเพิ่มเติมและเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าการวิเคราะห์ข้อความในใบงานที่ 2 นั้น แสดงให้เห็นถึงปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยผลผลิตคืออะไร จะผลิตอย่างไร จะผลิตเพื่อใคร

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป ความหมาย ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ ขอบข่าย เป้าหมาย ของ การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์

ชั่วโมงที่ ๔-๕

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูเขียนคำว่า การผลิต การบริโภค การจำหน่ายแจก บนกระดาน และนำภาพต่อไปนี้
เช่น
 - ภาพโรงงานอุตสาหกรรม
 - ภาพรถยนต์มีผู้โดยสารเต็มคันรถ
 - ภาพห้างสรรพสินค้า
 - ภาพโรงพยาบาลมีแพทย์รักษาคนไข้
 - ภาพอาคารประเภทต่าง ๆ
 - ภาพร้านอาหารมีคนนั่งกินอาหาร

ให้นักเรียนดู และตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้พิจารณาและตอบคำถามตามที่เข้าใจ เพื่อโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูอธิบายความรู้ให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิต การบริโภค การกระจายรายได้ และการแลกเปลี่ยน
๒. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ ๕ คน นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาหาความรู้เรื่อง กิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ จากหนังสือเรียน / ใบความรู้ที่ ๑ และจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๓ เรื่อง กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยอภิปรายร่วมกันถึงประเด็นสำคัญของใบงานในแต่ละตอนก่อนเขียนคำตอบ
๔. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบ ความถูกต้องของใบงาน
๕. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจใบงานที่ ๓ ตอนที่ ๑

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย การผลิต การบริโภค การกระจายรายได้ การแลกเปลี่ยน
๒. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ชั่วโมงที่ ๖-๘

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้วในชั่วโมงที่แล้ว โดยซักถามความรู้ ให้นักเรียนได้ช่วยกันตอบ และสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการให้ความร่วมมือ

ขั้นสอน

๑. ให้นักเรียนเล่นเกมเปรียบเทียบสินค้าและบริการในทางเศรษฐศาสตร์จากสื่อ Power Point โดยตัวอย่างจากสินค้าและบอกว่าเป็น ทรัพย์สินแบบใด
๒. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเปรียบเทียบสินค้าและบริการในทางเศรษฐศาสตร์ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร มีลักษณะอย่างไร ต่างกันอย่างไร
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 3-4 คน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองทั้งหมด เรื่องเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น โดยเขียนสรุปเป็นแผ่นพับ เพื่อส่งให้ครูและติดป้ายนิเทศในชั้นเรียน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันละกัน โดยให้ครอบคลุมหัวข้อ ดังนี้
 ๑. ความหมาย และความจำเป็นที่ต้องศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
 ๒. สาขาของวิชาเศรษฐศาสตร์
 ๓. ปัจจัยการผลิต
 ๔. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
 ๕. กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์
 ๖. สินค้าและบริการ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ในแผ่นพับ โดยตัวแทน กลุ่ม ออกมาสรุปให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้นเรียน และกลุ่มอื่นช่วยกันเสริมเพิ่มเติมให้ครบสมบูรณ์

๒. นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบเรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น จำนวน ๒๐ ข้อ และช่วยกันเฉลย และวิเคราะห์คำตอบ ข้อสอบหลังเรียน

๘.การวัดและประเมินผล

๘.๑ วิธีวัด

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. ซักถามความรู้เรื่อง ๓. ตรวจใบงานที่ ๑ เป็นรายบุคคล ๔. ตรวจผลงานกลุ่ม/เดี่ยว	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๘.๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

ด้านที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (K)	--นักเรียนทำใบงานที่ ๑,๒ - ครู/กลุ่มเพื่อนซักถามความรู้ - นักเรียนส่งชิ้นงาน	- ใบงานที่ ๑ ,๒ - แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคล/รายกลุ่ม (ระหว่างเรียน)	- ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์ - ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	- นักเรียนทำใบงานที่ ๑,๒ -นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย - นักเรียนทำชิ้นงานส่ง	-แบบประเมินใบงาน - แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคล/รายกลุ่ม (ระหว่างเรียน)	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะกระบวนการ (P)	-นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย	- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - แบบประเมินผลงาน/ชิ้นงาน (รายกลุ่ม/รายบุคคล)	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

๑) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-6

๒) ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

- ๓) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญและเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์
- ๔) ใบงานที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- ๕) ใบงานที่ ๓ เรื่อง กิจกรรมทางเศรษฐศาสตร์

๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
<http://www.youtube.com/watch?v=ViL๘๓๒๐WlK๔>
<http://www.idis.ru.ac.th>
<http://www.mfa.go.th/business/๑๐๙๒.php>
<http://www.itd.or.th/th/comment/reply/๓๕๔>
self-Access Learning บ.๑๖๘ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด

กิจกรรมเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นางสาวมณฑาทิพย์ ฉกรรจ์ศิลป์)

บันทึกผลหลังสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
รหัสวิชา ส๓๒๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
สอนสัปดาห์ที่ ๑-๓ ชั่วโมงที่ ๑-๕ ชื่อผู้สอน นางสาวมณฑาทิพย์ จกรรังศิลป์

1. ผลการจัดการเรียนรู้ทุกด้าน (K P A)

ห้อง	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน			จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน(ร้อยละ)
		ระดับดี (ร้อยละ)	ระดับปานกลาง(ร้อยละ)	ระดับปรับปรุง(ร้อยละ)	
ม. ๕/๑					
ม. ๕/๒					
ม. ๕/๓					
ม. ๕/๔					
ม. ๕/๕					
ม. ๕/๖					
ม. ๕/๗					

๑. ผลการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรคระหว่างสอน

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นางสาวมณฑาทิพย์ จกรรังศิลป์)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

เอกสารประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นเนื่องจากทรัพยากร.....แต่ความต้องการของมนุษย์.....
..... จึงเกิดปัญหาว่าจะทำอย่างไรจึงจะจัดสรรทรัพยากร.....
ไปสนองความต้องการของมนุษย์ให้ได้.....เนื่องจากทรัพยากรเป็นของหายากและใช้หมด

2.ไม่ว่าจะเป็นระบบเศรษฐกิจแบบใดต่างประสบปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ปัญหาคือ

1.What to produce หมายถึง.....

.....

2.How to produce หมายถึง.....

.....

ประสิทธิภาพในทางการผลิต หมายถึง.....

3.for whome to produce หมายถึง.....

.....

3. ปัจจัยการผลิต หมายถึง อะไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง อธิบาย

.....

4. ค่าเสียโอกาส คืออะไร ให้นักเรียนยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย

.....

รายวิชาสังคมศึกษา (สาระเศรษฐศาสตร์) รหัสวิชา ส 32101 ระดับชั้น ม. 5	ใบงานที่ 2 เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	ชื่อ..... ชั้น.....เลขที่..... นางสาวณชกาญจน์ ฉกรรจ์ศิลป์ ผู้สอน
--	--	---

คำชี้แจง นำตัวอักษรหน้าข้อความด้านล่างที่กำหนดให้มาใส่ให้ตรงความหมายของคำถามด้านบน

.....1. เศรษฐศาสตร์ หมายถึง 2. เศรษฐศาสตร์จุลภาคเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับ 3. บิดาของวิชาเศรษฐศาสตร์คือ 4. หนังสือทางเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของอดัม สมิท คือ 5. บิดาของวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค คือ 6. เป้าหมายสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของผู้ประกอบการคือ 7. การผลิต หมายถึง 8. มือที่มองไม่เห็นคืออะไร 9. กลไกตลาด ในระบบเศรษฐกิจ หมายถึง 10. กลไกตลาดในระบบเศรษฐกิจได้แก่	ก. อดัม สมิท (Adam Smith) ข. เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ค. จอห์น เมนาร์ดเคนส์ [John Maynardkeynes] ฅ. ตัวกำหนดการจัดสรรทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจ ง. เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับ หน่วยที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมของบุคคลและหน่วยธุรกิจ จ. กำไรสูงสุด ฉ. ตลาด อุปสงค์ อุปทาน ราคา ช. ความมั่งคั่งของประชาชาติ [The wealth of Nations] ซ. กลไกราคา/กลไกตลาด ญ. การสร้างคุณค่าของสินค้า+ บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์
---	--

ตอนที่ 2

คำสั่ง ให้ศึกษาใบความรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น แล้วจัดประเภทของข้อความต่อไปนี้ว่าเป็นเศรษฐศาสตร์จุลภาค หรือ มหภาค โดยเขียนไว้ท้ายข้อความของแต่ละข้อ

1. ราคาส้มเขียวหวานกิโลกรัมละ 35 บาท เศรษฐศาสตร์
2. ปีนี้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาประเทศไทยเพิ่มขึ้น 10 % เศรษฐศาสตร์
3. ผู้ใหญ่บ้านมีรายได้จากการให้เช่าที่ดิน 10,000 บาท เศรษฐศาสตร์
4. ปิดตลาดหุ้นวันนี้ดัชนีเพิ่มขึ้น 5.74 จุด เศรษฐศาสตร์
5. ตู้ได้ค่าแรงวันละ 186 บาท เศรษฐศาสตร์
6. อัตราการส่งออกของไทยเต็มโตร้อยละ 10 เศรษฐศาสตร์
7. ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อคนอยู่ที่ 78,000 บาท / ปี เศรษฐศาสตร์.....
8. ค่าเพลงยักษ์ใหญ่ดำเนินธุรกิจในปีนี้ได้กำไรถึง 500 ล้านบาท เศรษฐศาสตร์
9. มูลค่าการส่งออกของไทยในปีสูงมาก ทำให้รายได้ประชาชาติสูงขึ้น เศรษฐศาสตร์
10. สหกรณ์การเกษตรเปิดให้เกษตรกรกู้ยืมเงินในการซื้อเมล็ดพันธุ์พืช เศรษฐศาสตร์.....
11. ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นทำให้ประชาชนขาดกำลังซื้อสินค้า อุปโภคบริโภค เศรษฐศาสตร์
12. กระทรวงมหาดไทยเปิดให้เอกชนประมูลการจัดทำเสื่อกันกระสุน เศรษฐศาสตร์
13. หมูย่างเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดตรัง เศรษฐศาสตร์
14. รัฐส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้น เศรษฐศาสตร์
15. ราคายางพาราตกต่ำ องค์การสวนยางจึงเรียกร้องให้รัฐบาลกำหนดราคาขั้นต่ำ เศรษฐศาสตร์.....
16. วิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ส่งผลให้เกิดปัญหาการว่างงานสูง เศรษฐศาสตร์
17. โรงเรียนสั่งซื้อคอมพิวเตอร์จำนวน 100 เครื่อง จากประเทศไต้หวัน เศรษฐศาสตร์
18. รัฐบาลส่งเสริมให้นักลงทุนชาวต่างชาติมาลงทุนในประเทศไทย เศรษฐศาสตร์.....
19. การปรับเงินเดือนให้ข้าราชการประจำ มีผลทำให้สินค้าหลายชนิดมีราคาสูงขึ้น เศรษฐศาสตร์.....
20. ธนาคารกรุงศรีอยุธยาลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แก่ลูกค้าที่มีบัตรเครดิตของธนาคาร เศรษฐศาสตร์.....

รายวิชาสังคมศึกษา (สาระเศรษฐศาสตร์) รหัสวิชา ส 32101 ระดับชั้น ม. 5	ใบความรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	ชื่อ..... ชั้น.....เลขที่..... นางสาวมณฑกาญจน์ ฉกรรจ์ศิลป์ ผู้สอน
--	---	--

1.1 นิยามความหมาย

วิชาเศรษฐศาสตร์ (Economics) คือ วิชาที่ว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด โดยมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

คำว่า “เศรษฐศาสตร์” (Economics) เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก

กว่า “Oikonomikos” (Oikos = บ้าน + nomos = การดูแลจัดการ) ซึ่งแปลว่าการบริหารจัดการของครัวเรือน อย่างไรก็ตามคำว่า “เศรษฐศาสตร์” นั้น มีความหมายที่ลึกซึ้งและมีขอบเขตกว้างกว่ารากศัพท์เดิมมาก

ถ้าพิจารณาคำว่าเศรษฐศาสตร์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 หมายถึง วิชาว่าด้วยการผลิต จำหน่ายจ่ายแจกและการบริโภคใช้สอยสิ่งต่างๆของชุมชน

วิชาเศรษฐศาสตร์ มุ่งศึกษาเรื่องการจัดสรรทรัพยากรที่ขาดแคลน เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ จัดว่าเป็นหัวใจสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์

โดยธรรมชาติมนุษย์มีความต้องการตลอดเวลา และไม่มีที่สิ้นสุด แต่จำนวนสินค้าและบริการมีจำกัด ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างสินค้า บริการและความต้องการ จึงเกิดการเลือกที่จะต้องตอบสนองความต้องการ ในการเลือกทำอะไรสิ่งหนึ่งทำให้หมดโอกาสที่จะทำสิ่งอื่นไปโดยปริยาย เราเรียกว่าสูญเสียโอกาส จึงกล่าวว่เมื่อตัดสินใจเลือกจะเกิดต้นทุนเกิดขึ้นพร้อมกันเราเรียกว่าต้นทุนค่าเสียโอกาส ดังนั้นการที่จะเลือกเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีต้นทุนต่ำสุด

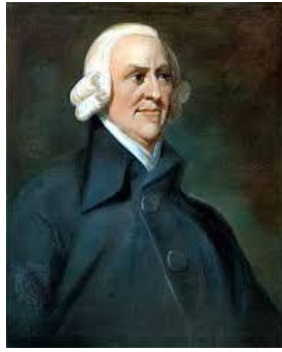
สรุปได้ว่าวิชาเศรษฐศาสตร์ เกิดจาก 1. ความต้องการมีไม่จำกัด (unlimited wants) 2. ทรัพยากรมีจำกัด (scarcity resources)..ทำให้เกิดความขาดแคลน 3. จึงเกิดการเลือก (choice) 4. เมื่อเกิดการเลือกสิ่งทีตามมาก็คืออะไร.....

1.2 ความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์

แนวความคิดเศรษฐศาสตร์มีมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว นักปราชญ์สมัยโบราณพยายามสอดแทรกแนวความคิดและกฎเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ปะปนอยู่ในหลักปรัชญา ศาสนา ศีลธรรมและหลักปกครอง แต่ความคิดเหล่านี้ยังไม่ถือเป็นทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ เช่น แนวคิดเรื่องการแบ่งงานกันทำของเพลโต (Plato) แนวคิดเรื่องความมั่งคั่ง ของอริสโตเติล (Aristotle) เป็นต้น

ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้มีนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษบุคคลแรกที่วางรากฐานวิชาเศรษฐศาสตร์ คืออดัม สมิธ (Adam Smith) ได้เขียนตำราทางเศรษฐศาสตร์เล่มแรกของโลก ซึ่งมีชื่อค่อนข้างยาวว่า “An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations” หรือเรียกสั้นๆว่า “The Wealth Nations” (ความมั่งคั่งแห่งชาติ) ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ.1776 โดยเสนอความคิดว่า รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศควรเข้าแทรกแซงการผลิตและการค้าให้น้อยที่สุด โดยยินยอมให้เป็นภาระหน้าที่ของเอกชน ทั้งนี้เป็นการสะท้อนถึงแนวความคิดแบบเสรีนิยมหรือส่งเสริมระบบเศรษฐกิจแบบเสรี

จากหนังสือของอดัม สมิธ ดังกล่าวถือเป็นตำราทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญเล่มแรกของโลก และตัวเขาได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งวิชาเศรษฐศาสตร์” ในสมัยต่อมา

อดัม สมิธ “บิดาแห่งวิชาเศรษฐศาสตร์”

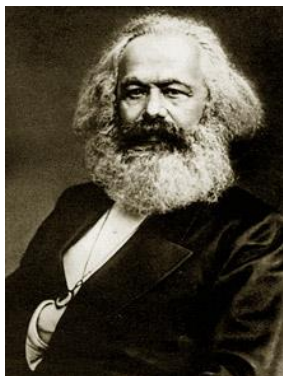
อดัม สมิธ บิดาแห่งวิชาเศรษฐศาสตร์

ทักษะและข้อเขียนของอดัม สมิธ ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อวิชาเศรษฐศาสตร์ แต่ภายหลังแนวคิดเรื่องนโยบายเสรีนิยมได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำขนานใหญ่ในช่วงปี 1930 ได้ส่งผลให้ความเชื่อที่มีต่อความสามารถของกลไกตลาดลดลงมาก ทั้งนี้เพราะเกิดการว่างงานอย่างมากและติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยที่นโยบายเสรีนิยมไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เกิดลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยคาร์ล มาร์กซ์ (Carl Marx) เป็นผู้ประกาศลัทธินี้ Das Kapital เป็นหนังสือสำคัญของคาร์ล มาร์กซ์ กล่าวถึงวิธีการขูดรีดของนายทุนจากกรรมกร และแนวคิดเรื่องการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกันและแบ่งผลประโยชน์อย่างเสมอภาค

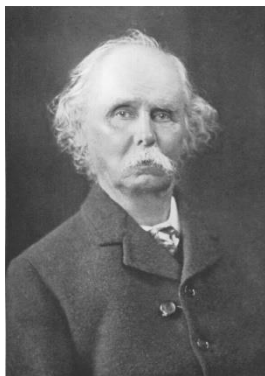
ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 อัลเฟรด มาร์แชล (Alfred Marshall) ได้เสนอทฤษฎีว่าด้วยการผลิต (Theory of the Firm) ซึ่งต่อมากลายเป็นที่มาของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค

ในปี 1954 จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes) ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ที่มีบทบาทอย่างมากทั้งในวงการวิชาการและกระบวนการกำหนดนโยบายของอังกฤษ ได้เขียนหนังสือชื่อ “The General Theory of Employment, Interest and Money” หรือเรียกสั้นๆ ว่า “The General Theory” เนื้อหาภายในหนังสือเล่มนี้ขัดแย้งกับเศรษฐศาสตร์รุ่นก่อนๆ ในเรื่องกลไกตลาด ที่ไม่สามารถทำงานได้ดีพอสำหรับการแก้ไขปัญหาการว่างงานและปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่เกิดขึ้น ดังนั้น รัฐจึงควรถือเป็นหน้าที่ที่ต้องแทรกแซง เพื่อการกระตุ้นให้เศรษฐกิจกระเตื้องขึ้นและลดการว่างงานลง โดยรัฐอาจสร้างงานให้ประชาชน เช่น การสร้างถนน สร้างเขื่อน หรือสร้างสถานที่ทำงานของรัฐ เป็นต้น

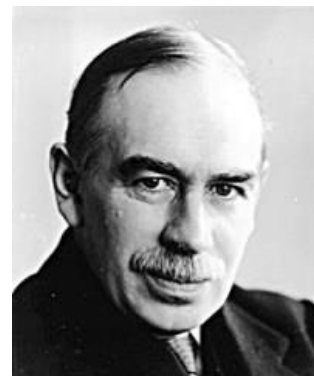
คาร์ล มาร์กซ์

บิดาแห่งลัทธิคอมมิวนิสต์
เศรษฐศาสตร์มหภาค

อัลเฟรด มาร์แชล

บิดาแห่งวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค

จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์

บิดาแห่งวิชา

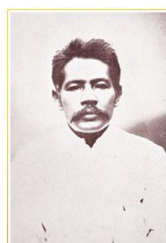
การเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแทรกแซง เพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงานและเศรษฐกิจตกต่ำนั้นได้รับการยอมรับมาก และเคนส์จึงได้รับการยกย่องให้เป็น **บิดาแห่งเศรษฐศาสตร์มหภาค** ในเวลาต่อมากลุ่มนักธุรกิจเริ่มวิตกกังวลว่า ถ้าบทบาทของรัฐในระบบเศรษฐกิจขยายกว้างมากขึ้นจะทำให้ภาคธุรกิจไม่สามารถทำงานได้เต็มที่

จะเห็นได้ว่าแนวคิดของอาดัม สมิธ ที่ว่ารัฐควรลดบทบาทหรือลดการแทรกแซงทางเศรษฐกิจลง แต่ความคิดของเคนส์กลับเห็นว่า รัฐควรมีบทบาททางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งปรัชญาทางความคิดของทั้งสองต่างกันแต่ก็มีเหตุผลและมีความสำคัญอย่างทัดเทียมกัน

1.3 ความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์ในประเทศไทย

คนไทยรุ่นบุกเบิกที่เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จากต่างประเทศเท่าที่มีการกล่าวถึงในเอกสารมีเพียงไม่กี่ท่าน ท่านหนึ่งคือ กรมหมื่นสรรพวิชาเสนาบดีฯ (พระนามเดิมพระองค์เจ้าดิถนพรัตน์) พระโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงศึกษาสำเร็จปริญญาเอกจากประเทศเยอรมนี ในปี พ.ศ.2450 ทรงเขียนวิทยานิพนธ์คุณูปกตในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเกษตรของไทย ท่านทรงรับราชการเพียง 5 ปี ก็สิ้นพระชนม์ด้วยพระชนมายุเพียง 28 พรรษา

บุคคลสำคัญในกลุ่มบุกเบิกการเผยแพร่วิชาเศรษฐศาสตร์ในประเทศไทยคือ พระยาสุริยานุวัตร ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งที่สำคัญคือ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ท่านเป็นผู้เรียบเรียงและพิมพ์ตำราทางเศรษฐศาสตร์เล่มแรกของไทย ชื่อ “ทรัพย์ศาสตร์” ในปี พ.ศ.2454 ต่อมาดร.ทองเปลว ชลภูมิ ผู้สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ขออนุญาตจากท่านนำหนังสือดังกล่าวมาจัดพิมพ์ใหม่และให้ชื่อว่า “เศรษฐศาสตร์ภาคต้น” เล่ม 1 และเล่ม 2 เพื่อใช้เป็นตำราเรียนพระยาสุริยานุวัตร(เกิด บุนนาค

พระยาสุริยานุวัตร

ใน พ.ศ.2459 กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงเขียนและจัดพิมพ์หนังสือชื่อ “ตลาดเงินตรา” (Money Market) ซึ่งปัจจุบันเรียกว่าตลาดเงิน ส่วนคำว่า “เงินตรา” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Currency

จนกระทั่ง พ.ศ.2473 โรงเรียนกฎหมายซึ่งก่อตั้งในปี พ.ศ.2440 โดยกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและต่อมาในปี พ.ศ.2477 โรงเรียนกฎหมายได้รับการสถาปนาเป็น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการเมือง ระยะแรกเปิดสอนระดับปริญญาตรีสาขานิติศาสตร์เพียงสาขาเดียว ได้รับปริญญาธรรมศาสตรบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ธ.บ. หลักสูตรธรรมศาสตรบัณฑิตมีเศรษฐศาสตร์อยู่ 2 วิชา คือ “เศรษฐศาสตร์” และ “ลัทธิเศรษฐกิจ” ต่อมาสอนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

ในการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระยะแรกยังไม่มีผู้สอนที่จบเศรษฐศาสตร์โดยตรงอาศัยผู้สอนที่จบการศึกษาด้านกฎหมายจากฝรั่งเศส เวลานั้นอาจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ทำงานเป็นล่ามภาษาฝรั่งเศสอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้สอบชิงทุนรัฐบาลไปเรียนต่อที่ประเทศอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2481 มหาวิทยาลัยจึงขอให้ท่านศึกษาด้านวิชาเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยลอนดอน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในปี พ.ศ. 2484 ได้เกียรตินิยมอันดับหนึ่งด้วยคะแนนสูงสุดของรุ่น และได้รับทุนเพื่อศึกษาต่อถึงระดับปริญญาเอก

ต่อมาใน พ.ศ.2492 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ยกเลิกระบบการสอนแบบธรรมศาสตรบัณฑิต เปลี่ยนโครงสร้างโดยแยกเป็นคณะต่างๆ ได้ประกาศจัดตั้ง 4 คณะ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ถือเป็นคณะเศรษฐศาสตร์คณะแรกของไทย โดยมี ดร.เดือน บุนนาค เป็นคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์คนแรก ใน พ.ศ. 2507 ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้มาดำรงตำแหน่งคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันการศึกษาวirtschaftslehre ในประเทศไทยได้ขยายกว้างอย่างมากมีการจัดตั้งคณะเศรษฐศาสตร์หรือภาควิชาเศรษฐศาสตร์ในสถาบันระดับอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมากกว่า 15 แห่ง และผลิตบัณฑิตสาขาเศรษฐศาสตร์กว่า 3,000 คน ต่อปี

ประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์

ก่อนที่จะกล่าวถึงประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ คำถามหนึ่งที่น่าสนใจคือ ทำไมเราจึงต้องศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ จาก ความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าประเทศต่างๆในโลกต่างต้องประสบกับปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจร่วมกัน อันเนื่องมาจากความไม่สมดุลระหว่างปริมาณของทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ อย่างจำกัดกับความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด ทำให้จำเป็นต้องมีการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์เพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุดที่จะนำ มาใช้จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัดให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่เฉพาะแต่ผู้เรียนทางด้านเศรษฐศาสตร์เท่านั้นที่จำเป็นต้อง ศึกษาวิชาการนี้ ผู้เรียนในสาขาอื่นๆรวมทั้งประชาชนทั่วไปก็ควรมีความรู้พื้นฐานทางด้าน เศรษฐศาสตร์ด้วย เพื่อจะได้มีความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นในระดับส่วนตัว ครอบครัว หรือระดับของประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าปัญหาด้านเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่ทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากเป็นปัญหาในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล ดังนั้นการมีความรู้พื้นฐาน ทางด้านเศรษฐศาสตร์จะเป็นประโยชน์ต่อตัวของคุณคนนั้นทั้งทางตรงและทางอ้อม

ผู้ศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์สามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการเป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ มากมายดังนี้

1. ในฐานะผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าและบริการที่ทำให้ตนได้รับความพอใจสูงสุดภายใต้ระดับรายได้ที่มีอยู่ เป็นการใช้จ่ายทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์มากที่สุด นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้บริโภคมีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์นั้นๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น สามารถคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการได้อย่างถูกต้อง และมี เหตุมีผล กำหนดแผนการบริโภค การออม และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น

2. ในฐานะผู้ผลิต ทำให้ผู้ผลิตตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปในการผลิต สินค้าและบริการอย่างคุ้มค่า ประหยัด ช่วยลดต้นทุนการผลิต ทำให้ธุรกิจได้รับกำไรเพิ่มขึ้น และใน ทำนองเดียวกับผู้บริโภคคือทำให้ผู้ผลิตมีความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้น เช่น เข้าใจ ในความเป็นไปของปรากฏการณ์ของวัฏจักรเศรษฐกิจว่าโดยปกติเศรษฐกิจจะมีการ เปลี่ยนแปลงขึ้นๆ ลงๆ อย่างนี้เรื่อยไป ทำให้ผู้ผลิตสามารถตัดสินใจเลือกลงทุนในการดำเนินธุรกิจเหมาะสมกับสถานการณ์ ในขณะนั้นๆ เป็นต้น

3. ในฐานะรัฐบาล การที่รัฐบาลมีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะทำให้เข้าใจลักษณะและโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ สามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาทางเศรษฐกิจและหาแนวทาง แก้ไข โดยกำหนดออกมาเป็นแผนและนโยบายทางเศรษฐกิจที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาให้เกิด ประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ

แขนง/สาขาของวิชาเศรษฐศาสตร์

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ แบ่งเป็น 2 สาขา

1. เศรษฐศาสตร์จุลภาค microeconomics

เป็นสาขาวิชาที่มุ่งการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจในส่วนย่อยหรือในระดับเล็ก ไม่ใช่ระดับประเทศ เนื้อหาส่วนใหญ่ของเศรษฐศาสตร์จุลภาคเป็นเรื่องเกี่ยวกับราคาในตลาดแบบต่างๆ จึงเรียกอีกอย่างว่า ทฤษฎีราคา(price theory) เช่น - ระดับบุคคล - ระดับครัวเรือน(ครอบครัว) - ระดับหน่วยธุรกิจ (ห้างร้าน บริษัทต่าง ๆ)

- ทฤษฎีราคา และการระบุถึงชนิดของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ข้าว รถ ผลไม้ ผัก ฯลฯ

**** บิดาของเศรษฐศาสตร์จุลภาค คือ อัลเฟรด มาร์แชล

2. เศรษฐศาสตร์มหภาค macroeconomics

เป็นสาขาวิชาที่มุ่งศึกษากิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ หรือพฤติกรรมเศรษฐกิจของส่วนรวม ซึ่งได้แก่

- ค่าจ้างขั้นต่ำ - การว่างงาน/ การจ้างงาน
- ภาวะเงินเฟ้อ /เงินฝืด
- การส่งออก/ นำเข้า
- อัตราดอกเบี้ย
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ค่าเงินบาทอ่อน/ค่าเงินแข็ง)

*** บิดาของเศรษฐศาสตร์มหภาค คือ จอห์น เมนาร์ด เคนส์

ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

เนื่อง จากความต้องการของมนุษย์โดยทั่วไปมีอยู่ไม่จำกัด (unlimited wants) แต่ทรัพยากร ของโลกมีอยู่อย่างจำกัด (limited resources) หรือเป็นของหายากและใช้หมด (scarce) จึงเกิดปัญหาว่าจะทำอย่างไรจึงจะจัดสรรหรือใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นั้นไปในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ให้ได้มากที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด ปัญหานี้ก็คือปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจซึ่งทุกๆประเทศในโลกไม่ว่าจะมีระบบ เศรษฐกิจแบบใดก็ตามต่างต้องประสบกับปัญหาดังกล่าวทั้งสิ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ปัญหา คือ

1. **ผลิตอะไร (what to produce)** เนื่องจากทรัพยากรทางเศรษฐกิจของโลกมีจำกัดและไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ทั้งหมดของมนุษย์ได้ จึงจำเป็นต้องมีการเลือกว่าจะผลิตสินค้าและบริการอะไรบ้าง ผลิตในจำนวนเท่าใด ลำดับของการผลิตควรเป็นอย่างไร อะไรควรผลิตก่อน อะไรควรผลิตหลัง เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด ไม่พอเพียงกับความต้องการ เราจึงควรเลือกผลิตสินค้า และบริการซึ่งเป็นที่ต้องการและมีความจำเป็นมากที่สุดก่อน เป็นลำดับแรก และผลิตตามความต้องการ ลดหลั่นลงมาเรื่อยๆ ทั้งนี้ เพื่อให้สินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นมาได้นั้นสามารถนำไปใช้ตอบสนองความ ต้องการของมนุษย์ให้ได้มากที่สุด เพราะถ้าไม่ผลิตตามความต้องการแล้วสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นมา ได้ก็จะเกิดการสูญเสียเปล่าเนื่องจากไม่ได้ถูกนำไปใช้ ถือเป็นการสูญเสียทรัพยากรไปโดยเปล่าประโยชน์

2. **ผลิตอย่างไร (how to produce)** เมื่อทราบแล้วว่าผลิตอะไร จำนวนเท่าใด ปัญหาต่อมาก็คือจะเลือกใช้เทคนิคการผลิตอย่างไรจึงจะทำให้การผลิตสินค้าและ บริการนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วยต่ำที่สุด โดยให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ

คำว่า ประสิทธิภาพ (ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยต่ำที่สุด) หมายถึง

2.1 ผลิตสินค้าและบริการให้ได้จำนวนหน่วยของผลผลิตตามที่ต้องการ โดยใช้ทรัพยากร หรือปัจจัยการผลิตให้น้อยที่สุด

2.2. ผลิต สินค้าและบริการให้ได้จำนวนหน่วยของผลผลิตมากที่สุด ภายใต้ต้นทุนการผลิต จำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าเป็นไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังกล่าวจะถือว่าเป็นการผลิตที่มี ประสิทธิภาพสูงสุด

3. **ผลิตเพื่อใคร (for whom to produce)** ปัญหาสุดท้ายคือ สินค้าและบริการที่ผลิตขึ้น มาได้แล้วนั้น จะจำหน่ายแจกหรือกระจายไปยังบุคคลต่างๆในสังคมอย่างไร (ให้แก่ใคร จำนวนเท่าใด) จึงจะเหมาะสมและเกิดความยุติธรรม เพื่อแต่ละบุคคลจะได้ประโยชน์สูงสุดจากสินค้าและบริการนั้น

แนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจที่แต่ละประเทศนำมาใช้แก้ปัญหาว่าจะใช้ระบบเศรษฐกิจอย่างไร ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละประเทศ (บทเรียนหน่วยที่ 2 เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ)

กิจกรรม (กระบวนการ)ทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ คือ การนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยมีกระบวนการทางเศรษฐกิจ ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

การผลิต (Production)

1. การกระจาย (Distribution)
2. การแลกเปลี่ยน (Exchange)
3. การบริโภค (Consumption)

การผลิต หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิตทั้ง 4 ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน ผู้ประกอบการ มาผ่านกระบวนการผลิต ให้กลายเป็นสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองต่อผู้บริโภค

ปัจจัยการผลิต

ปัจจัยการผลิต	ความหมาย	ผลตอบแทน
ที่ดิน	คือแผ่นดินหรือบริเวณที่ใช้สำหรับตั้งกิจการ และยังรวมไปถึง -สิ่งที่อยู่ใต้ดิน เช่น น้ำบาดาล แร่ธาตุ -สิ่งที่อยู่บนดิน เช่น แม่น้ำ ต้นไม้ -สิ่งที่อยู่เหนือพื้นดิน เช่น ฝน อากาศ แสงแดด	ค่าเช่า
แรงงาน	คือ ลูกจ้าง คือผู้ที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ประกอบการในการผลิต	ค่าจ้าง
ทุน	คือ วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบต่างๆที่ใช้ในการผลิต เช่น เครื่องจักร โรงงาน รถบรรทุก รวมถึงวัตถุดิบต่างๆ	ดอกเบี้ย
ผู้ประกอบการ	คือ เจ้าของกิจการ หรือผู้บริหารกิจการ	กำไร

ขั้นตอนการผลิตนี้สามารถแบ่งออกได้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1.1การผลิตขั้นต้น (Primary production) หรือขั้นปฐมภูมิเป็นขั้นตอนการผลิตที่เกี่ยวเนื่องผลประโยชน์จากธรรมชาติโดยไม่มีการดัดแปลงหรือแปรรูป เช่น การทำเกษตร ทำป่าไม้ เป็นต้น (ขั้นเกษตรกรรม)

1.2การผลิตที่สอง (Secondary production) หรือขั้นทุติยภูมิ เป็นกิจกรรมการผลิตที่จะช่วยเพิ่มคุณค่าของวัตถุดิบที่ได้จากการผลิตขั้นต้น เพื่อให้มีคุณค่า และราคาสูงขึ้น (ขั้นแปรรูป)

1.3 การผลิตขั้นที่สาม(Tertiary production) หรือขั้นตติยภูมิ เป็นกิจกรรมการให้บริการที่จะช่วยให้การจำหน่ายแจกผลผลิตที่เกิดจากขั้นต้นและขั้นที่สองไปสู่มือผู้บริโภค ซึ่งต้องอาศัยการคมนาคมขนส่งเป็นตัวกลาง (ขั้นการขนส่งและบริการ)

ปัจจัยการผลิต มี 2 ลักษณะ คือ

1. ปัจจัยคงที่ (Fixed factor) คือปัจจัยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามปริมาณผลผลิต ไม่ว่าผลผลิตจะมากหรือน้อย ก็ใช้เท่าเดิมเช่น ที่ดิน เครื่องจักร เครื่องมือ เป็นต้น
2. ปัจจัยผันแปร (Variable factor) คือปัจจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต ถ้าผลิตปริมาณมากใช้มาก ผลิตน้อยใช้น้อย ไม่ผลิตก็ไม่ใช้เลย ได้แก่ วัตถุดิบ แรงงาน เป็นต้น

สินค้าและบริการ(Goods and Services) สินค้าแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. **เศรษฐกิจทรัพย์ (Economics Goods)** คือ สินค้าที่มีต้นทุน มีราคา รวมถึงสินค้าได้เปล่า ได้แก่สินค้า/บริการที่มีการซื้อขายกันทั่วไปในท้องตลาด แบ่งเป็น
 - 1) **สินค้าเอกชน (private goods)**
มีคุณสมบัติ คือ แยกกันบริโภคได้ เข้ากีดกันผู้อื่นได้
 - 2) **สินค้าสาธารณะ(public goods)**
มีคุณสมบัติ คือ บริโภครวมกัน ไม่สามารถกีดกันผู้อื่นได้
2. **สินค้าไร้ราคา (Free Goods)** คือ สินค้าที่ไม่มีต้นทุน ไม่มีราคา มีไม่จำกัด เช่น น้ำในแม่น้ำทะเล อากาศ ลม แสงแดด เป็นต้น

การกระจาย

การกระจายหรือการแบ่งสรร คือ การจำหน่ายแจกสินค้าและบริการ ไปยังผู้บริโภค การกระจาย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. การกระจายสินค้า ได้แก่ การกระจายปัจจัยการผลิตจากหน่วยครัวเรือน ไปยังหน่วยธุรกิจ และการกระจายผลผลิต (สินค้า) ไปยังผู้บริโภค
2. การกระจายรายได้ ได้แก่ การกระจายผลตอบแทนปัจจัยการผลิตจากหน่วยธุรกิจไปยังหน่วยครัวเรือน และการกระจายผลตอบแทนผลผลิต (รายได้) จากครัวเรือนไปยังหน่วยธุรกิจ

การบริโภค

การบริโภค คือ การใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการที่ได้จากการผลิต

การแลกเปลี่ยน

คือ การนำเอาสินค้าและบริการมาแลกเปลี่ยนกัน โดยใช้เงินหรือสิ่งต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดขึ้นเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยมีตลาดเป็นตัวประสานให้ผู้ซื้อและผู้ขายมาพบกัน

รายวิชาสังคมศึกษา (สาระ เศรษฐศาสตร์) รหัสวิชา ส 32101 ระดับชั้น ม. 5	แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	ชื่อ..... ชั้น.....เลขที่..... นางสาวมณฑกาญจน์ ฉกรรจ์ศิลป์ ผู้สอน
---	--	--

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องใด
 - ความมั่งคั่งของมนุษย์
 - การผลิตสินค้าของผู้ผลิต
 - การซื้อขายของผู้บริโภค
 - การจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอต่อมนุษย์
- วิชาเศรษฐศาสตร์อาจไม่มีความจำเป็นถ้าสังคมมนุษย์มีสภาพเป็นอย่างไร
 - มีอัตราการเพิ่มของประชากรต่ำ
 - เทคโนโลยีการผลิตเจริญก้าวหน้า
 - การแพทย์และสาธารณสุขเจริญก้าวหน้า
 - มีทรัพยากรมากเกินความต้องการของมนุษย์
- เพราะเหตุใด วิชาเศรษฐศาสตร์จึงมีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์ในปัจจุบัน
 - มีการค้าระหว่างประเทศ
 - ทรัพยากรของสังคมมนุษย์มีจำนวนจำกัด
 - ผู้ผลิตสินค้ามีการแข่งขันซึ่งกันและกัน
 - มนุษย์มีความต้องการบริโภคสินค้าและบริการ
- วิชาเศรษฐศาสตร์มีความสำคัญต่อการบริหารงานของรัฐบาลอย่างไร
 - รู้จักการออม
 - รู้วิธีลดต้นทุนการผลิต
 - ช่วยในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า
 - เป็นเครื่องมือแก้ปัญหาปากท้องประชาชน
- ข้อใด เป็นประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ที่มีต่อประชาชนในฐานะผู้บริโภค
 - วางแผนการส่งออกข้าว
 - กู้เงินนอกระบบมาใช้ง่าย
 - ให้สินเชื่อดอกเบี้ยสูงแก่เพื่อน ๆ
 - ตัดสินใจซื้อสินค้าที่ให้ประโยชน์สูงสุด
- เป้าหมายสูงสุดของวิชาเศรษฐศาสตร์ที่มีต่อสังคมประเทศชาติ คือข้อใด
 - รักษาทรัพยากรของสังคม
 - ความอยู่ดีกินดีของประชาชน
 - รัฐบาลแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจได้
 - ลดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน
- การศึกษาเศรษฐศาสตร์สาขาจุลภาค เป็นการศึกษากิจกรรมทางเศรษฐกิจระดับใด
 - ภาครัฐ
 - รายบุคคล ครอบครัว หรือบริษัท
 - ระดับประเทศ หรือคนส่วนใหญ่ในสังคม
 - ผู้มีรายได้น้อยหรือระดับรากหญ้าของสังคม
- การศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล เป็นเศรษฐศาสตร์ สาขาใด
 - จุลภาค
 - มหภาค
 - ทวิภาค
 - พหุภาค
- ลักษณะของสังคมมนุษย์ข้อใด ทำให้เกิดปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
 - เป็นสังคมที่มีทรัพยากรจำกัด
 - มีช่องว่างในการกระจายรายได้
 - ต้องพึ่งพาสินค้าจากต่างประเทศ
 - เป็นสังคมเกษตรกรรมที่กำลังพัฒนา

10. ข้อใดคือปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
 - ก. ปัจจัยการผลิตคืออะไร
 - ข. รัฐจะผลิตอะไร เอกชนจะผลิตอะไร
 - ค. จะผลิตอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
 - ง. จะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และจะผลิตเพื่อใคร
 11. ข้อใดเป็นการผลิตในความหมายทางเศรษฐศาสตร์
 - ก. นักรถเมล์ไปโรงเรียน
 - ข. เข้าร้านตัดผมทุกเดือน
 - ค. เข้าร่วมโครงการกู้เงิน กยศ.
 - ง. ปลุกผักปลอดสารพิษไว้กินเอง
 12. อาชีพข้อใด เป็นการผลิตสินค้า
 - ก. เปิดคลินิกรักษาสัตว์
 - ข. ขับรถบรรทุกทุกสัปดาห์
 - ค. ทำมะม่วงกวนและผลไม้ดอง
 - ง. เป็นหางเครื่องวงดนตรีลูกทุ่ง
 13. น้ำในท้องร่องสวนและอิฐในดินของสวนผักแห่งหนึ่ง เป็นทรัพยากรในการผลิตหรือปัจจัยการผลิตประเภทใด
 - ก. ที่ดิน
 - ข. แรงงาน
 - ค. ทุน
 - ง. การประกอบการ
 14. ข้อใด เป็นปัจจัยการผลิตประเภททุนของร้านสุสบายอินเตอร์เน็ต
 - ก. พนักงาน 2 คน
 - ข. ลูกค้าที่มาใช้บริการ
 - ค. นายสมชายเป็นเจ้าของกิจการ
 - ง. เครื่องคอมพิวเตอร์ แก้อัปเดต
 15. ข้อใด ไม่ใช่ กิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการบริโภค
 - ก. การฝากเงินกับธนาคาร
 - ข. การเรียนกวดวิชาของนักเรียน
 - ค. การสอนหนังสือของครูในโรงเรียน
 - ง. การสวมเสื้อผ้าชุดนักเรียนไปโรงเรียน
 16. หลักเกณฑ์การเลือกการบริโภคสินค้าและบริการ ข้อใดควรให้ความสำคัญ น้อยที่สุด
 - ก. สมัยนิยม
 - ข. ความจำเป็น
 - ค. ความประหยัด
 - ง. ประโยชน์ที่ได้รับ
 17. สิทธิผู้บริโภคตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค หมายถึงข้อใด
 - ก. สิทธิที่จะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของรัฐ
 - ข. สิทธิที่จะพูด เขียน และพิมพ์โฆษณา
 - ค. สิทธิที่จะได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพและราคายุติธรรม
 - ง. สิทธิที่จะได้รับคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 18. ข้อใด คือการกระจายรายได้
 - ก. นายจ้างจ่ายเงินเดือนให้ลูกจ้าง
 - ข. เจ้าของบริษัทรับคนงานเพิ่ม
 - ค. ลูกค้าจ่ายค่าอาหารให้เจ้าของร้าน
 - ง. ประชาชนนำเงินไปฝากธนาคาร
 19. นายวิวัฒน์ เป็นเจ้าของโรงงานน้ำแข็ง เขาจะได้รับผลตอบแทนจากการผลิตเป็นอะไร
 - ก. ค่าเช่า
 - ข. ค่าจ้าง
 - ค. ดอกเบี้ย
 - ง. กำไร
 20. การแลกเปลี่ยนระบบใด เป็นที่ยอมรับมากที่สุดในทุกสังคมของมนุษย์
 - ก. ใช้บัตรเครดิต
 - ข. ใช้เช็คเงินสด
 - ค. ใช้เงินเป็นสื่อกลาง
 - ง. ใช้สิ่งของแลกเปลี่ยนของ

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับ การประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

หมายเหตุ ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเองตามความเหมาะสมก็ได้

แบบประเมินแผ่นพับ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

กลุ่มที่.....

สมาชิกของกลุ่ม 1.2.....
 3.4.....
 5.6.....

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			
		4	3	2	1
1	ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์				
2	ขอบข่าย และเป้าหมายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์				
3	ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์				
4	กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์				
5	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน			
ดีมาก	=		4
ดี	=		3
พอใช้	=		2
ปรับปรุง	=		1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง